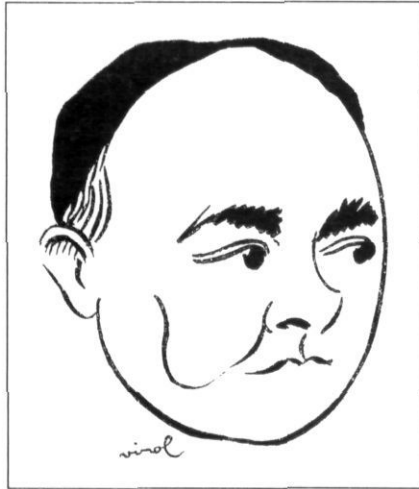

HOMENATGE A JOAN PEIRÓ

Joan Peiró.
Dibuix de Virol al diari *Llibertat*,
(Mataró, 1 de gener de 1937).

Joan Peiró i Belis, nascut a Barcelona l'any 1887, s'instal·la a Mataró amb la seva família l'any 1922, i entra a treballar a la fàbrica del Forn del Vidre, al Rierot, on, de seguida, en serà un dels principals dirigents.

Autodidacte, va aprendre a llegir i escriure als vint-i-dos anys, i va ésser un dels capdavanters del moviment anarquista català, vinculat a la CNT. Per això va ésser perseguit i empresonat moltes vegades.

A l'inici de la República, signà el manifest que s'oposava a la revolta permanent i al domini de la FAI sobre la CNT, conegut com el Manifest dels Trenta.

Al juliol de 1936 s'incorpora al Comitè Antifeixista de Mataró i després, com a delegat, a la Conselleria d'Economia de la Generalitat.

A l'època, al diari *Llibertat* de Mataró publica una sèrie d'articles condemnant la violència indiscriminada dels anomenats «incontrolats» que deshonraven la pràctica anarquista i

desacreditaven el moviment revolucionari del moment. Els articles varen ésser publicats conjuntament en un volum, imprès per Edicions Llibertat a la impremta Minerva, sota el títol de *Perill a la reraguarda*, nom del primer article del conjunt.

Joan Peiró, el novembre de 1936 va ésser nomenat ministre d'Indústria en el govern del socialista Largo Caballero. Tres companys seus també en formaren part. Va dimitir a conseqüència dels Fets de Maig de 1937. Acte seguit va dirigir a Barcelona el diari *Catalunya*, òrgan de la CNT, i l'any 1938 va ésser nomenat comissari general d'Energia Elèctrica.

L'any 1939 s'exilia a França. A partir del maig viu amb la seva família a Narbona i després s'instal·la a París, on participa en la JARE (Junta d'Ajut als Republicans Espanyols).

Després de la desfeta francesa del 1940, en un intent de pas cap a la França lliure de Vichy, és capturat per la Gestapo i lliurat a les autoritats espanyoles el 17 de febrer de 1941.

Empresonat a Madrid, és maltractat i torturat perquè no accepta les propostes de col·laboració amb el règim franquista. Traslladat a la presó de València, perquè precisament a València havia estat ministre del Govern de la República, és jutjat en consell de guerra, condemnat el 21 de juliol de 1942 i afusellat a Paterna el 24 de juliol d'aquell any.

Aquest any, coincidint amb el seixantè aniversari de la seva mort, una comissió ciutadana formada per entitats, associacions i diverses persones de Mataró, li ha dedicat un homenatge. Un homenatge merescut per la honestat i actitud ètica de Joan Peiró en tots els moments de la seva vida.

M. S. i P.

UNA NOVA CARTA AUTÒGRAFA DE MN. JACINT VERDAGUER, AL MUSEU ARXIU

En la documentació de la família Arenas i Clavell, donada al Museu Arxiu pels marmessors de Jordi Arenas i Clavell, hi figura una carta autògrafa de mossèn Jacint Verdaguer.

Sembla que la carta havia estat donada a en Jordi Arenas per la família Esquerra i Ribas, que l'havia obtinguda del Dr. Fèlix Castellà i Nunell, sacerdot mataroní, i que prové, com l'altra carta autògrafa que el Museu Arxiu conserva, publicada als *FULLS/52*, de la senyora Anna Masdexart, senyora de Balari.

La transcrivim tot seguit:

«Jesús, Joseph y Maria sian nostra companyia.
Molt apreciada senyora.

He rebuda la carta de 3, com rebí la anterior y ab molt gust li notificaré lo dia en que haja de baxar a Barcelona per parlar de nostres assumptos.

Els, com jo, estan en mans de la Mare de Déu y Ella [e]m dexarà cumplir aviat, com li he promès.

Ajudem V. y sa bona mare (que saludo afectuosament) a demanarli.

Confie sempre en ella y dispose de son hermità s. s.

Jacinto Verdaguer, Pre.
Santuari de la Gleva
6 nov. 94»

Todo hermano eres María
y mancha no hay en ti.
(La Iglesia)

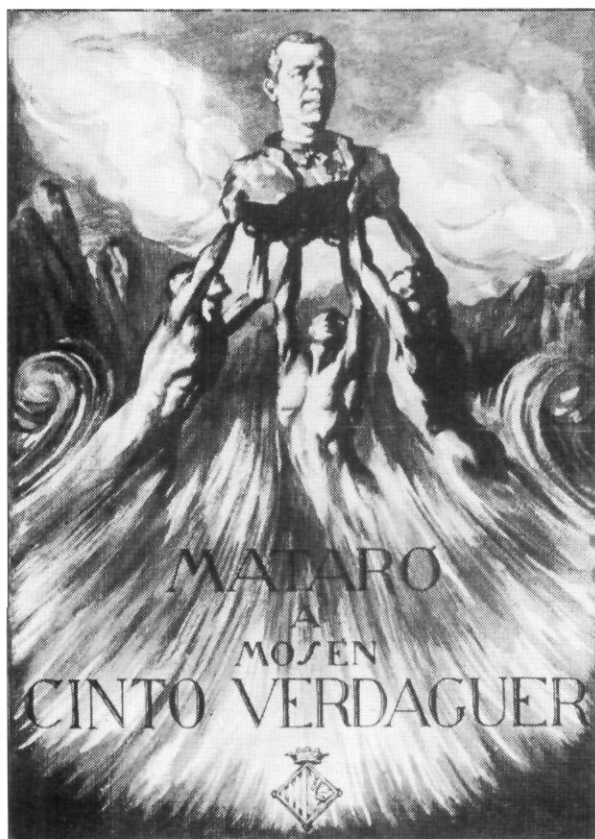
«Jesús, Joseph y Maria
sian nostra companyia.
Molt apreciada senyora.
He rebuda la carta
del 3 com rebí la
anterior y ab molt
gust li notificaré lo
dia en que haja de
baxar a Barcelona per
parlar de nostres as-
sumptos.»

«Els com jo estan en
mans de la Mare de
Déu y Ella m dexarà
cumplir aviat com
li he promès.
Ajudem V. y sa bona
mare (que saludo afecta-
uament) a demanarli.
Confie sempre en ella
y dispose de son her-
mità s. s.»

Jacinto Verdaguer Pre.
Santuari de la Gleva
6 nov. 94

Reproducció de la carta autògrafa de mossèn Jacint Verdaguer.

ELS ACTES COMMEMORATIUS DELS CINQUANTA ANYS DE LA MORT DE MN. JACINT VERDAGUER A MATARÓ

Portada del programa commemoratiu dels actes d'homenatge a mossèn Jacint Verdaguer, l'any 1953, amb motiu dels cinquanta anys de la seva mort.

El mes de març de 1953 una comissió ciutadana, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Mataró, organitzà uns actes d'homenatge al poeta.

Van consistir principalment en una exposició de bibliografia verdagueriana a la Biblioteca Popular de la Caixa d'Estalvis local i una vetllada matinal, el diumenge dia 8 de març, al teatre Monumental Cinema, on hi va haver diversos parlaments, la intervenció del quadre escènic de Ràdio Maresma de Mataró i de l'Orfeó Mataroní, dirigit pel mestre Joan Tutó, i una actuació del tenor Emili Vendrell.

Durant la primera setmana de març a les escoles de la ciutat es feren lectures de l'obra de mossèn Jacint. A Santa Anna, és al meu record, a la peça de dalt, ho feren Esteve Albert i Antoni Comas, acompanyats del pare Salvador Salitjes, rector del col·legi.

S'edità un programa commemoratiu amb un dibuix de Jordi Arenas a la portada.

M. S. i P.

EXPOSICIÓ RESTAURACIÓ DE PATRIMONI A SANTA MARIA

S'inaugurà el passat dissabte dia 11 de maig i restà oberta fins al 27 de juliol.

Incloïa una mostra dels treballs de restauració fets per Josep Garrido i Salazar i Alfons Palau i Diví, que des de fa molt de temps es dediquen a la restauració del patrimoni cultural que Santa Maria conserva.

L'exposició presentava les imatges de les capelles de Sant Joan i del Sagrament, i les del retaule de Sant Desideri, actualment en procés de restauració. A més, el conjunt de canelobres de ferro forjat (segles XVI a XX) també restaurats.

L'Equip del Museu Arxiu de Santa Maria agraeix públicament el treball que, de manera constant i desinteressada, fan a Santa Maria Josep Garrido, Alfons Palau i els seus col·laboradors.

EXPOSICIÓ RESTAURACIÓ DE PATRIMONI A SANTA MARIA

TREBALLS REALITZATS PER JOSEP GARRIDO i SALAZAR i ALFONS PALAU i DIVÍ

MUSEU ARXIU DE SANTA MARIA Centre d'Estudis Locals de Mataró

18 DE MAIG DE 2002 **DIA INTERNACIONAL DEL MUSEU**

Com cada any, fou commemorat conjuntament pels dos museus mataronins, el Museu de Mataró i el Museu Arxiu de Santa Maria.

El dia 15 de maig, a la sala d'actes de can Palauet, tingué lloc la conferència «Gaudí i la seva obra» pronunciada per Daniel Giralt-Miracle, comissari de l'Any Internacional Gaudí.

Tots dos museus tingueren jornada de portes obertes i exposaren de manera especial una peça del museu, l'«abella», de l'estendard de la Cooperativa Obrera Mataronense, d'Antoni Gaudí, el Museu de Mataró, i la imatge de sant Josep Oriol, del retaule de Sant Desideri, el Museu Arxiu de Santa Maria.

El lema proposat per l'ICOM (Consell Internacional dels Museus, de la UNESCO) per al Dia Internacional del Museu 2002 va ésser «Museus i globalització», en funció que davant la globalització que s'imposa «cal continuar protegint el patrimoni natural i cultural de totes les nacions del món».

Daniel Giralt-Miracle pronunciant la conferència.
Fotografia Miquel Sala. MASMM.

EL PARE MIQUEL BATLLORI, DOCTOR HONORIS CAUSA **DE LES UNIVERSITATS DELS PAÏSOS CATALANS**

El passat dia 23 de maig, a Barcelona, a Santa Maria del Mar, el pare Miquel Batllori va ésser investit com a Doctor Honoris Causa per la major part de les universitats dels Països Catalans.

L'Equip del Museu Arxiu ho fa constar a manera d'homenatge perquè el pare Batllori, eminent historiador, és una de les persones més importants del nostre país.

El dia 29 d'octubre de 1991 el pare Batllori visità el Museu Arxiu i signà el Llibre d'Honor. Gratament sorprès per la visita del Conjunt dels Dolors i del retaule del Roser, va escriure:

«Amb els ulls resplendents dels verds, i dels blancs, i dels granats de la Sala de Juntes dels Dolors, no puc pas negar-me a escriure una pàgina d'aquest llibre històric.

La capella m'ha permès de revalorar, per pròpia experiència, la vàlua pictòrica de Viladomat.

La del Roser m'ha recordat tantes altres de convents dominics de l'Amèrica Espanyola.

Tot un conjunt inoblidable».

El pare Miquel Batllori
signant al Llibre d'Honor del Museu Arxiu (29 octubre 1991).
Fotografia Miquel Sala. MASMM.

CENT ANYS DEL NAIXEMENT DE MARIÀ RIBAS I BERTRAN

El dia 23 de juny de 1902 va néixer a Mataró, a la plaça Gran, Marià Ribas i Bertran, eminent arqueòleg i historiador mataroní.

Tot i que el passat mes de juny ha fet cent anys del seu naixement, la seva llarga vida de noranta-quatre anys, fa que encara sembli que és entre nosaltres.

Perquè Marià Ribas i Bertran és una d'aquelles persones que són un referent, una d'aquelles persones que marquen tota una època.

Vinculat al Museu Arxiu de Santa Maria des de la seva fundació l'any 1946, i col·laborador constant en la nova etapa iniciada el 1974, Marià Ribas i Bertran és una part de la història de la institució.

El centenari del seu naixement és, per tant, un bon motiu per recordar el seu treball constant i la categoria de la seva persona.

INAUGURACIÓ DE LES OBRES DE RESTAURACIÓ DE LA CAPELLA DEL SAGRAMENT DE LA BASÍLICA DE SANTA MARIA

Es varen inaugurar el passat dia 19 de juliol.

La construcció de la capella del Sagrament de Santa Maria de Mataró, que ocupa l'espai de l'antic fossar gran, s'inicià l'any 1884, seguint el projecte de l'arquitecte mataroní Emili Cabañes i Rabassa, que hi va incorporar el ritme neobizantí propi del primer modernisme.

La decoració anà a càrrec del pintor Enric Monserdà, autor de la pintura mural i de les grans teles que representen motius evangèlics. Es va inaugurar l'any 1898, durant les festes de les Santes.

L'any 1904 s'hi afegí l'actual paviment de mosaic dissenyat per Enric Monserdà i executat per Màrius Magliano, mosaïsta italià establert a Barcelona.

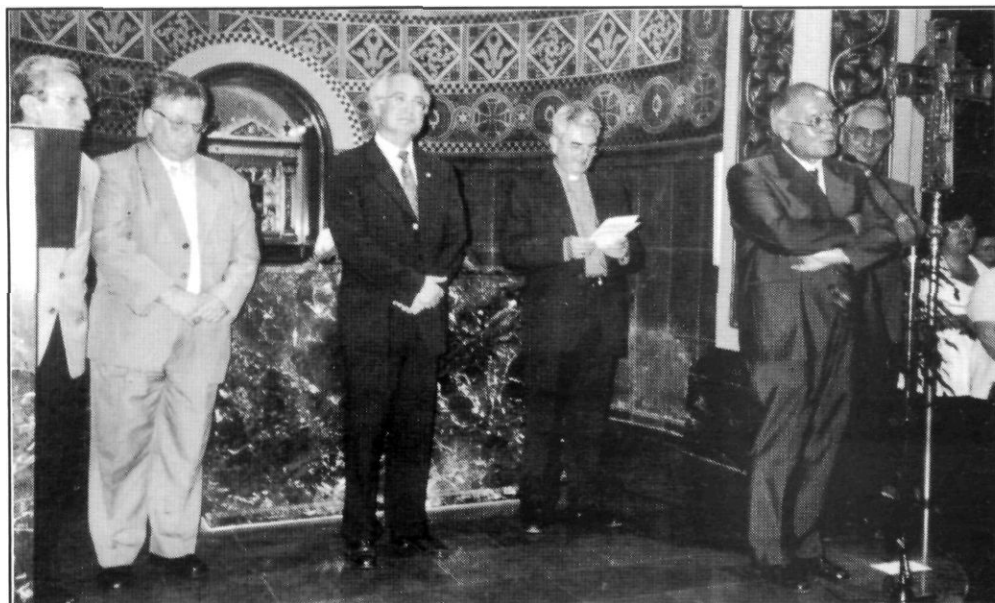
La imatge del Sagrat Cor que presideix el recinte és obra de l'escultor M. Martí (1940), i les teles petites, amb motius al·legòrics a l'Eucaristia, són del pintor mataroní Rafael Estrany (1945).

Els treballs de restauració, iniciats el setembre del passat any 2001, realitzats d'acord amb el projecte redactat per Agàpit Borràs i Plana i Mariona Gallifa i Rosanas, arquitectes, i Manel Salicrú i Puig, arquitecte tècnic, han introduït amb llenguatge actual diversos elements de la capella i l'han retornada al seu estat original.

Les empreses, industrials i persones que han executat els treballs han estat els següents:

Antonio Moreno Díaz, contractista, i els industrials col·laboradors Joan López, fuster,

Inauguració de la restauració de la capella del Sagrament (19 juliol 2002). Presidència de l'acte.

Fotografia Miquel Sala. MASMM.

Antonio Cabrera, serraller, José Ruiz, metal·lista, Julián Torres, marbres, vidres Gibernau, i Miguel Álvarez, pintor.

Francesc Arraiza, restaurador de les pintures sobre tela.

L'equip format per Rodolfo Ranesi, Maria Helena Abella, Dolors Mañà, Ester Gual, Agit Serrano, Roger Xarrié, Rosa M. Garcia i Adriana López Ummarino, que han fet la restauració de la pintura mural i la pintura sobre tela de la capella.

Josep M. Alsina, estucador.

Manel Llinàs, instal·lador.

Serralleria March.

Gruas Homs S.A., que ha muntat les bastides.

Margal Ingeniería S.L., que s'ha fet càrrec de l'aire condicionat.

Comercial Iluro S.A., que ha subministrat les lluminàries.

A més, cal esmentar els tècnics col·laboradors en la redacció del projecte. Joan Ovejero, arquitecte, dissortadament traspasat, i Xavier Brullet i Tenas, enginyer industrial. I l'equip del Museu Arxiu de Santa Maria, i més concretament Lluís Adan i Ferrer i Rafael Soler i Fonrodona, que

van col·laborar en el planejament. I també Josep Garrido i Salazar que, de manera desinteressada, ja havia restaurat el mosaic del paviment, i que ha fet la restauració de les lluminàries i de molts elements ornamentals.

El cost aproximat de les obres ha estat com segueix:

Ram del paleta, auxiliars i instal·lacions	49.500.000
Consolidació de les esquerdes de les voltes	2.200.000
Aire condicionat	6.000.000
Il·luminació	1.500.000
Megafonia	1.000.000
Restauració de les teles	4.800.000
Restauració de la pintura mural	14.500.000
Honoraris tècnics i diversos . . .	<u>6.000.000</u>
Total (ptes)	85.500.000

La restauració de la capella del Sagrament és inclosa en les actuacions previstes en el pla director per a la restauració de la basílica de Santa Maria i que es realitzen seguint la campanya **Mataró restaura Santa Maria**.

A més de la parròquia de Santa Maria i de les aportacions de molts mataronins, han col·laborat i col·laboren en el finançament de les obres, encara pendent en una part important, l'Ajuntament de la ciutat i la Caixa d'Estalvis Laietana.